

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Κείμενο από το πρωτότυπο (στίχοι 289-309)

ἀλλὰ ταῦτα καὶ πάλαι πόλεως ἄνδρες μάλιστα φέροντες ἐρρόθουν ἐμοί κρυφῆ, κάρα σείοντες, οὐδ' ὑπὸ ζυγῶ λόφον δικαίως εἶχον, ὡς στέργειν ἐμέ. Ἐκ τῶνδε τούτους ἐξεπίσταμαι καλῶς παρηγμένους μισθοῖσιν εἰργάσθαι τάδε.	289
Οὐδέν γὰρ ἀνθρώποισιν οἶον ἄργυρος κακὸν νόμισμ' ἔβλαστε· τοῦτο καὶ πόλεις πορθεῖ, τόδ' ἄνδρας ἐξανίστησιν δόμων, τόδ' ἐκδιδάσκει καὶ παραλλάσσει φρένας χρηστὰς πρὸς αἰσχρὰ πράγμαθ' ἴστασθαι βροτῶν πανουργίας δ' ἔδειξεν ἀνθρώποις ἔχειν καὶ παντὸς ἔργου δυσσέβειαν εἰδέναι. Ὅσοι δέ μισθαροῦντες ἤνυσαν τάδε, χρόνω ποτ' ἐξέπραξαν ὡς δοῦναι δίκην. Ἄλλ' εἶπερ ἴσχει Ζεὺς ἔτ' ἐξ ἐμοῦ σέβας, εἶ τοῦτ' ἐπίστασ', ὄρκιος δέ σοι λέγω, εἰ μὴ τὸν αὐτόχειρα τοῦδε τοῦ τάφου εὐρόντες ἐκφανεῖτ' ἐς ὀφθαλμοὺς ἐμούς, οὐχ ὑμῖν Ἄιδης μῶνος ἀρκέσει, πρὶν ἂν ζῶντες κρεμαστοὶ τήνδε δηλώσῃθ' ὕβριν.	295 300 305 309

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A. Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε τους στίχους 295-303 (Οὐδέν γὰρ ἀνθρώποισι ... ὡς δοῦναι δίκην.)»)

Μονάδες 30

B.1. Σε ποιους στίχους υπάρχει τραγική ειρωνεία; Να την εντοπίσετε και να τη σχολιάσετε.

Μονάδες 10

2. Με ποιο τρόπο ο Κρέοντας προσπαθεί να πληροφορηθεί από το φύλακα το δράστη της ταφής; Ποια στοιχεία του χαρακτήρα του Κρέοντα μπορούμε να συναγάγουμε από τη συμπεριφορά του;

Μονάδες 10

3. Ποια άποψη εκφράζουν ο φύλακας και ο χορός για το δράστη της ταφής του Πολυνείκη στους στίχους 245 – 258 και 278-279 αντίστοιχα; Συμφωνούν με την ερμηνεία που δίνει ο Κρέοντας στους στίχους 289-309;

ΦΥ. Θα σου μιλήσω, να! Κάποιος προσώρας τον νεκρό

245

	τον έθαψε και λάκισε, αφού με σκόνη τον πασπάλισε ξερή και μ' αγιασμό τον ράντισε.	
ΚΡ.	Τι λές; Ποιος άντρας τόλμησε μια τέτοια πράξη;	
ΦΥ.	Δεν ξέρω. Δεν είχε ο τόπος λάκκο από τσαπί ουδέ σωρό από φτυάρι· χώμα χέρσο, σκληρό σαν πέτρα και πουθενά ροδιές από αμάξι· ο δράστης άφαντος.	250
	Μόλις μας το 'δειξε της μέρας ο σκοπός ο πρώτος, μας φάνηκε παράξενο μυστήριο. Ο πεθαμένος άφαντος, όχι θαμμένος, σκόνη τον σκέπαζε λεπτή, για να ξορκίσει το κακό. Χνάρι θεριού, σκυλιού, κανένα Που να 'ρθε και τον σπάραξε δε φαίνονταν.	255
	[...]	
ΧΟ.	Βασιλιά, ώρα πολλή γυρίζει στο μυαλό μου μήπως είναι θεόσταλτο το πράγμα τούτο 'δω.	278

Μονάδες 10

4. α) **πορθεῖ, ἔχειν, ἐξέπραξαν, λέγω, εὐρόντες** : Να γράψετε το β' ενικό πρόσωπο οριστικής στο χρόνο και τη φωνή που βρίσκονται οι παραπάνω τύποι.

Μονάδες 5

β) **ταῦτα, ζυγῶ, νόμισμα, δίκην, ὕβριν** : Να γράψετε την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό.

Μονάδες 5

5. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις : **νόμισμα, φρένας, χρηστάς, βροτῶν, ἔχειν**.

Μονάδες 10

6. **φέροντες, ἐξεπίσταμαι, παραλλάσσει, φρένας, ἐξέπραξαν**: Για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις να γράψετε από δύο παράγωγες, απλές ή σύνθετες, της νέας ελληνικής.

Μονάδες 10

7. Ποια είναι τα βασικά μέρη του αρχαίου θεάτρου (ονομαστικά); Να περιγράψετε το τμήμα που προοριζόταν για τους θεατές.

Μονάδες 10